

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/12567-1
Saksbehandler Nina Kyllingstad

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	22.05.2025

Tilskuddsordning sosialt entreprenørskap

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Hovedutvalget for næring, kultur og miljø vedtar retningslinjer for tilskuddsordningen: Tilskuddsordning for styrket satsing på sosialt entreprenørskap
2. Tilskuddsordningen dekkes med avsatte midler i årsbudsjett for 2025, og innarbeides i økonomiplanen for 2026-2028

Vedlegg

Retningslinjer - Tilskuddsordning for styrket satsing på sosialt entreprenørskap

Sammendrag

Formålet med tilskuddsordningen er en styrking av sosialt entreprenørskap på Agder. Sosiale entreprenører er aktører som bidrar med nye og innovative løsninger på sosiale problemer. Tilskuddsordningen vil prioriterer tiltak som omhandler utenforskap.

Saksopplysninger

Fylkeskommunedirektøren foreslår en tilskuddsordning på 2 millioner kroner til sosialt entreprenørskap. Det er denne tilskuddsordningen det nå er utarbeidet retningslinjer for. Tilskuddsordningen for sosialt entreprenørskap skal bidra til å fremme sosial innovasjon og bærekraftig samfunnsutvikling i Agder. Ordningen er rettet mot prosjekter som har en klar sosial profil, og som bidrar til å løse samfunnsutfordringer på en innovativ måte. I tillegg bygger ordningen opp under aktører som bidrar til å styrke økosystemet rundt de sosiale entreprenørene.

Ettersom sosialt entreprenørskap er et populært tema, og mye diskutert i samfunnet, ser fylkeskommunedirektøren det som hensiktsmessig å innlede med en begrepsavklaring.

Hva er sosialt entreprenørskap?

Sosialt entreprenørskap har over tid vokst frem som en viktig drivkraft og bidragsyter i å løse større samfunnsutfordringer knyttet til utenforskap, folkehelse, klima, integrering m.m. I stortingsmeldingen «Ingen utenfor – en helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeidsliv- og samfunnsliv»¹ beskrives det blant annet hvordan sosiale entreprenører kan bidra til å bedre levekårsutfordringer:

Sosiale entreprenører kan være viktige samarbeidspartnere i arbeidet med å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv gjennom utvikling og levering av nyskapende løsninger. Disse aktørene kan tilby andre veier inn i arbeidslivet og bidra til sosial inkludering og deltakelse i samfunnsliv (s. 18)

Tematikken er også høyst aktuell utover Norges grenser, og EU-kommisjonen har i deres arbeid definert sosiale entreprenører (social enterprises) slik²:

A social enterprise is an operator in the social economy whose main objective is to have a social impact rather than make a profit for their owners or shareholders. It operates by providing goods and services for the market in an entrepreneurial and innovative fashion and uses its profits primarily to achieve social objectives.

I Norge er trolig Ferd Sosiale Entrepreneører er den mest kjente og anerkjente aktøren innenfor fagfeltet, med en fartstid på omkring 15 år. I en statlig veileder³ beskriver de sosiale entreprenører som aktører som «tar tak i et samfunnsproblem og utvikler nye løsninger på problemet». Ifølge Ferd finnes det ingen homogen gruppe sosiale entreprenører. Noen er organisert som en ideell organisasjon uten økonomiske motiv, mens andre er organisert som et aksjeselskap og er profittsøkende. Uavhengig av

¹ Meld. St. 32 (2020-2021). *Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-32-20202021/id2856870/>

² European Commission. (2025, 5. Mai). *Social enterprises*. [Social enterprises - European Commission](#)

³ DfØ. (2024, 22.november). *Veileder om sosiale entreprenører som leverandører*. [Veileder om sosiale entreprenører som leverandører | Anskaffelser.no](#).

organisasjonsform, og økonomiske motiv, vil en sosial entreprenørs hovedmotivasjon alltid være å dekke et behov som hverken offentlige eller private aktører klarer å dekke.

Kompleksiteten knyttet til sosialt entreprenørskap finner man også når man skal måle aktivitetene og resultatene deres. Det å finne gode målparametere er en krevende øvelse når man operer med en «dobbel bunnlinje». Med dobbel bunnlinje viser man til at sosiale entreprenører ikke bare skal vise til sosial gevinst, men også økonomisk gevinst. Dette innebærer at man måler suksess ved å vurdere både sosiale og økonomiske effekter av aktiviteten/tiltaket. Det å utvikle en økonomisk bærekraftig forretningsmodell, samtidig som man er opptatt av å løse et aktuelt samfunnsproblem er en krevende balanse for de sosiale entreprenørene. Bildet blir ytterligere komplekst når brukerne og kundene ikke nødvendigvis er samme gruppe. For eksempel kan det offentlige ha behov for tjenester utviklet av sosiale entreprenører for å dekke et behov for en sårbar gruppe (brukere).

Hvordan kan sosiale entreprenører bidra i Agder?

Sosiale entreprenører vil kunne bidra til bærekraftig verdiskaping i Agder på flere måter. I Regionplan Agder 2030 pekes det blant annet på at en sterk og innovativ entreprenørskapskultur med vekstkraftige gründerbedrifter fører til verdiskaping i hele Agder. Per i dag finnes det flere aktører som arbeider med gründerkap i ulike faser av et gründerløp. Fylkeskommunen er blant annet eier av det interkommunale selskapet DRIV Agder som er førstelinjetjeneste for Agders gründerne. Agder har et sterkt økosystem rundt gründerne, men et målrettet arbeid knyttet til sosiale entreprenører mangler.

Det å skape arbeidsplasser, samtidig som man forsøker å bedre levekår kan være en krevende øvelse. I arbeidet med «bedre levekår – satsing på unge i Agder» (sak 41/23) ble det vedtatt at Agder fylkeskommune skal frem mot 2030 forebygge utenforskap ved å kvalifisere ungdom for arbeidslivet. I saken vises det til at fylkeskommunen blant annet vil invitere sosiale entreprenører for å sikre nødvendig samhandling, i tillegg til kommuner, arbeidsliv og NAV. Arbeidet med sosialt entreprenørskap er derfor viktig for både økonomisk verdiskaping, men også for fylkeskommunens arbeid med levekår og sosial bærekraft.

I retningslinjene foreslås følgende, knyttet til hvem som kan motta støtte:

- Tilskuddsordningens målgruppe er todelt:
 - Den ene målgruppen er sosiale entreprenører som enten er organisert som et AS, stiftelse eller frivillig organisasjon. Søker må ha et organisasjonsnummer, og aktiviteten må hovedsakelig finne sted i Agder.
 - Den andre målgruppen er aktører som bidrar til å styrke økosystemet rundt sosiale entreprenører. Disse aktørene må ha et organisasjonsnummer, og aktiviteten må hovedsakelig finne sted i Agder. Disse aktørene må synliggjøre hvordan de i det videre kan bidra til å hjelpe og styrke sosiale entreprenører.
- Med sosiale entreprenører menes aktører som bidrar til nye løsninger på sosiale problemer. Aktøren må definere seg selv som en sosial entreprenør, og må ha sosialt entreprenørskap som hovedaktivitet.
- Den sosiale entreprenøren må også ha en levedyktig forretningsmodell, og må kunne sannsynliggjøre bedriftsøkonomisk overskudd på sikt.
- Søker kan også søke om et samarbeidsprosjekt med f.eks. andre sosiale entreprenører, offentlige aktører, forsknings- og utdanningsinstitusjoner osv. samarbeidsprosjekter prioriteres.

Følgende tildelingskriterier foreslås vektlagt i saksbehandlingen:

Søknaden må være realistisk med tanke på gjennomføring; herunder sannsynliggjøre god gjennomføringsevne, og en god beskrivelse av sammenheng mellom mål, aktiviteter og resultater.

Utover dette vil disse kriteriene tillegges mest vekt:

- En levedyktig forretningsmodell må sannsynliggjøres. Et helt sentralt krav til en sosial entreprenør er at de jobber med dobbel bunnlinje – både sosial og økonomisk gevinst. I søknaden må det derfor foreligge en realistisk økonomisk prognose.
- En god beskrivelse av endringsteorien bak tiltaket må presenteres. Med endringsteori menes en beskrivelse av hvordan tiltaket skal bidra til ønskede resultater, både for målgruppen og samfunnet for øvrig. Det må synliggjøres hvilke aktiviteter som skal gjennomføres og som viser til tellbare resultater.

Vurderinger

Retningslinjene for tilskuddordningen er utviklet etter innspill fra både interne og eksterne aktører som arbeider med tematikken, og de vil etter fylkeskommunedirektørens oppfatning bidra til å støtte sosiale entreprenører i Agder, samt styrke landskapet rundt disse aktørene.

Både det å drive som sosial entreprenør, og det å rigge et støtteapparat rundt disse aktørene er krevende, da dette er et landskap i endring. Det er derfor viktig at fylkeskommunedirektøren har rom til å endre tilskuddsordningen for å tilpasses eventuelle endringer som kommer.

Regionplan Agder 2030

Tilskuddsordningen vil bidra til å nå målene i Regionplan Agder 2030. Ordningen vil også kunne ha positive konsekvenser for barn og unge, da dette er en gruppe mange sosiale entreprenører retter seg mot.

Økonomiske konsekvenser

Tilskuddordningen dekkes av avsatte midler i årsbudsjettet for 2025, og innarbeides videre i økonomiplanen for 2026-2028.

Konklusjon

Tilskuddsordningen lyses ut etter gjeldende rutiner straks retningslinjene er godkjent.

Kristiansand, 05.05.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør